

RCL.DPiO.5604-56/14

ANALIZA
WYROKU TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO
Z DNIA 22 MAJA 2014 R., SYGN. AKT U 10/13

I. INFORMACJE O ORZECZENIU:

1. Metryka orzeczenia:

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 maja 2014 r., sygn. akt U 10/13. Sentencja orzeczenia została ogłoszona w dniu 5 czerwca 2014 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej pod poz. 754.

2. Sentencja orzeczenia:

- 1) § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie utworzenia prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 49, poz. 297, z późn. zm.) w zakresie, w jakim:
 - a) ustalony w pkt 1 obszar właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku nie obejmuje obszaru właściwości Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce,
 - b) ustalony w pkt 6 obszar właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi nie obejmuje obszaru właściwości Prokuratury Okręgowej w Płocku,
 - c) ustalony w pkt 10 obszar właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie obejmuje obszar właściwości Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce oraz obszar właściwości Prokuratury Okręgowej w Płocku,
- 2) § 3 rozporządzenia powołanego w punkcie 1 w zakresie, w jakim:
 - a) w ustalonym w pkt 1 obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku nie przewiduje się utworzenia Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce,
 - b) w ustalonym w pkt 6 obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi nie przewiduje się utworzenia Prokuratury Okręgowej w Płocku,
 - c) w ustalonym w pkt 10 obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie:
 - w lit. a tworzy się Prokuraturę Okręgową w Ostrołęce,
 - w lit. b tworzy się Prokuraturę Okręgową w Płocku,
- 3) § 3 rozporządzenia powołanego w punkcie 1 w zakresie, w jakim:

- a) ustalony w pkt 2 lit. b obszar właściwości Prokuratury Okręgowej w Elblągu utworzonej w obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku obejmuje obszar właściwości Prokuratury Rejonowej w Działdowie,
 - b) ustalony w pkt 6 obszar właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi nie obejmuje obszaru właściwości Prokuratury Rejonowej w Działdowie,
- 4) **§ 5 rozporządzenia** powołanego w punkcie 1 w zakresie, w jakim:
- a) w ustalonym w pkt 5 obszarze właściwości Prokuratury Okręgowej w Elblągu tworzy się – w lit. b – Prokuraturę Rejonową w Działdowie,
 - b) w ustalonym w pkt 26 obszarze właściwości Prokuratury Okręgowej w Płocku nie przewiduje się utworzenia Prokuratury Rejonowej w Działdowie

są niezgodne z art. 17 ust. 12 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.) i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej regulacji:

Przepisy § 2, 3 i 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie utworzenia prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie właściwości prokuratur”, w zakresie wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny w sentencji orzeczenia, utracą moc powszechnie obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, tj. z dniem 6 czerwca 2015 r.

4. Stan prawny (na gruncie którego wydano orzeczenie):

Powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury są Prokuratura Generalna oraz prokuratury apelacyjne, okręgowe i rejonowe (art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, zwanej dalej „ustawą o prokuraturze”).

W art. 17 ust. 13 ustawy o prokuraturze ustawodawca przewidział upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości, do utworzenia i zniesienia, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego, prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych. Na podstawie przywołanego przepisu Minister upoważniony jest również do ustalenia siedzib oraz obszarów właściwości ww. jednostek organizacyjnych prokuratury. Wykonując omawiane upoważnienie ustawowe Minister Sprawiedliwości winien mieć na względzie konieczność zapewnienia właściwego funkcjonowania jednostek prokuratury utworzonych w drodze przedmiotowego rozporządzenia. Wydając rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur Minister Sprawiedliwości powinien także kierować się zasadą ustanowioną przez ustawodawcę w art. 17

ust. 12 ustawy o prokuraturze, zgodnie z którą prokuraturę apelacyjną tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch prokuratur okręgowych, odpowiadającego obszarowi właściwości odpowiedniego sądu apelacyjnego, podczas gdy prokuraturę okręgową tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch prokuratur rejonowych. Natomiast prokuratura rejonowa tworzona jest dla jednej lub większej liczby gmin, przy czym w uzasadnionych wypadkach może być utworzona więcej niż jedna prokuratura rejonowa w obrębie tej samej gminy.

Powyższe upoważnienie ustawodawcze Minister Sprawiedliwości zrealizował wydając rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur, w którym zostały utworzone m.in.:

- 1) Prokuratura Apelacyjna w Białymstoku - obejmująca obszar właściwości Prokuratur Okręgowych w: Białymstoku, Łomży, Olsztynie i Suwałkach (§ 2 pkt 1);
- 2) Prokuratura Apelacyjna w Łodzi - obejmująca obszar właściwości Prokuratur Okręgowych w: Łodzi, Ostrowie Wielkopolskim, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu (§ 2 pkt 6) oraz
- 3) Prokuratura Apelacyjna w Warszawie - obejmująca obszar właściwości Prokuratur Okręgowych w: Ostrołęce, Płocku, Warszawie i Warszawa-Praga w Warszawie (§ 2 pkt 10).

Jednocześnie w § 3 rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur utworzono prokuratury okręgowe oraz ustalono ich siedziby i obszary właściwości. W ramach tego przepisu ustalono m.in., że:

- 1) w obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku tworzy się Prokuratury Okręgowe w Białymstoku, Łomży, Olsztynie i Suwałkach, nie przewidując równocześnie utworzenia w ramach właściwości tej Prokuratury Apelacyjnej – Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce (§ 3 pkt 1);
- 2) w obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi tworzy się Prokuratury Okręgowe w Łodzi, Ostrowie Wielkopolskim, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu, nie przewidując równocześnie utworzenia w ramach właściwości tej Prokuratury Apelacyjnej – Prokuratury Okręgowej w Płocku (§ 3 pkt 6);
- 3) w obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie tworzy się Prokuratury Okręgowe w Ostrołęce, Płocku, Warszawie i Warszawa-Praga w Warszawie (§ 3 pkt 10).

Ponadto, również w § 3 rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur, ustalony został obszar właściwości Prokuratury Okręgowej w Elblągu (utworzonej w obszarze właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku) obejmujący obszar właściwości Prokuratur Rejonowych

w: Braniewie, Działdowie, Elblągu, Iławie, Nowym Mieście Lubawskim i Ostródzie (§ 3 pkt 2 lit. b).

Natomiast § 5 rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur Minister Sprawiedliwości utworzył prokuratury rejonowe oraz ustalił ich siedziby i obszary właściwości, określając m.in. że w obszarze właściwości:

- 1) Prokuratury Okręgowej w Elblągu utworzone zostają Prokuratury Rejonowe w Braniewie, Działdowie, Elblągu, Nowym Mieście Lubawskim, Ostródzie i w Działdowie (§ 5 pkt 5) oraz
- 2) Prokuratury Okręgowej w Płocku utworzone zostają Prokuratury Rejonowe w Ciechanowie, Gostyninie, Mławie, Płocku, Płońsku, Sierpcu, Sochaczewie i w Żyrardowie, nie przewidując tym samym utworzenia w ramach właściwości tej Prokuratury Okręgowej – Prokuratury Rejonowej w Działdowie (§ 5 pkt 26).

Zgodnie z brzmieniem cytowanego już wyżej art. 17 ust. 12 ustawy o prokuraturze, Minister Sprawiedliwości, tworząc prokuratury apelacyjne, zobowiązany jest pamiętać, że prokuraturę apelacyjną tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch prokuratur okręgowych, odpowiadającego obszarowi właściwości odpowiedniego sądu apelacyjnego. Zatem wydając rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur Minister ten winien mieć na względzie ustalone obszary właściwości sądów apelacyjnych, które określone zostały w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2012 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz. U. poz. 1223, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie właściwości sądów”.

Tymczasem Minister Sprawiedliwości wydając rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur dokonał ustalenia obszarów właściwości prokuratur apelacyjnych (a w konsekwencji również okręgowych i rejonowych), w sposób nie w pełni odpowiadający obszarom właściwości sądów apelacyjnych (oraz sądów okręgowych i rejonowych).

5. Powołany wzorzec konstytucyjny:

Trybunał Konstytucyjny rozpatrując przedmiotową sprawę przyjął jako wzorzec art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis ten był wielokrotnie analizowany przez Trybunał Konstytucyjny, co skutkowało wypracowaniem jednolitego stanowiska, zgodnie z którym rozporządzenie winno być wydane na podstawie upoważnienia, które powinno mieć charakter szczegółowy pod względem: podmiotowym (tj. określającym organ właściwy do jego wydania), przedmiotowym (tj. określającym zakres spraw przekazanych do uregulowania) oraz treściowym (tj. określającym wytyczne dotyczące jego treści).

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał również, że rozporządzenie stanowi akt normatywny wydany na podstawie wyraźnego, szczegółowego upoważnienia przepisu ustawowego, w zakresie określonym w tym przepisie i w celu wykonania ustawy. Wobec powyższego rozporządzenie nie może być sprzeczne z Konstytucją, z przepisami ustawy, którą wykonuje, a także z innymi obowiązującymi ustawami, które w sposób bezpośredni lub pośredni regulują materię będącą przedmiotem rozporządzenia. Ponadto, rozporządzenie regulując tryb postępowania winno czynić to w sposób spójny również z innymi przepisami rangi ustawowej. Naruszenie choćby jednego z powyższych wymogów skutkuje, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, niezgodnością rozporządzenia z ustawą, na podstawie której zostało ono wydane, lecz przede wszystkim z postanowieniami ustawy zasadniczej.

Mając na względzie, że wzorzec konstytucyjny zastosowany w niniejszej sprawie nie definiuje pojęcia „wytycznych” dotyczących aktu wykonawczego, Trybunał, w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku, przybliżył znaczenie tego pojęcia, wykorzystując w tym celu orzecznictwo zapadłe na gruncie art. 92 ust. 1 Konstytucji. Zgodnie z przyjętą linią orzecniczą wytyczne dotyczące treści aktu wykonawczego mogą przybierać różną postać redakcyjną, tj. mogą one mieć zarówno charakter „negatywny” (tzn. ze wszystkich wchodzących w rachubę rozstrzygnięć rozporządzeniodawcy mogą wykluczać te, których ustawodawca sobie nie życzy), jak i charakter „pozytywny” (np. wskazując kryteria, którymi powinien się kierować twórca rozporządzenia normując przekazany mu zakres spraw). Jednocześnie Trybunał podkreślił, że nie istnieje wymóg zawierania wytycznych w przepisie formującym upoważnienie do wydania rozporządzenia. Mogą być one bowiem zamieszczone również w innych przepisach ustawy, o ile tylko rozwiązanie to pozwala na precyzyjne zrekonstruowanie treści tych wytycznych.

Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że art. 17 ust. 12 ustawy o prokuraturze nie jest przepisem upoważniającym do wydania rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur, lecz przepisem określającym zasady tworzenia prokuratur, wprowadzającym, jedynie w odniesieniu do prokuratur apelacyjnych, nakaz ich tworzenia w taki sposób, aby obszar właściwości prokuratury apelacyjnej odpowiadał obszarowi właściwości odpowiedniego sądu apelacyjnego. Zatem nie może budzić wątpliwości, że regulacja ta wiąże Ministra Sprawiedliwości, wydającego rozporządzenia na podstawie art. 17 ust. 13 ustawy o prokuraturze. Minister ten nie może bowiem utworzyć prokuratury apelacyjnej i ustalić jej obszaru właściwości niezgodnie z nakazem określonym w art. 17 ust. 12 tej ustawy, z uwagi na kategoryczne brzmienie tego przepisu, niedopuszczającego w tym zakresie żadnych wyjątków.

Tym samym Minister Sprawiedliwości wydając rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur zobowiązany był ustalić i określić obszar właściwości prokuratur w taki sposób, aby

zapewnić właściwe funkcjonowanie tych jednostek i jednocześnie spełnić wymóg zawarty w art. 17 ust. 12 ustawy o prokuraturze, zgodnie z którym obszar właściwości prokuratury apelacyjnej musi odpowiadać obszarowi właściwości odpowiedniego sądu apelacyjnego. Dlatego też Trybunał Konstytucyjny nie miał wątpliwości, że art. 17 ust. 13 ustawy o prokuraturze zawiera wytyczną w rozmieleniu art. 92 ust. 1 Konstytucji, która pozostaje w ścisłym związku z wymogiem zawartym w art. 17 ust. 12 ustawy o prokuraturze.

Co więcej, zdaniem Trybunału, obszary właściwości sądów apelacyjnych, ustalone w rozporządzeniu o właściwości sądów, wyznaczają pośrednio obszary właściwości nie tylko prokuratur apelacyjnych odpowiadających tym sądom, ale również granice właściwości miejscowej prokuratur okręgowych i prokuratur rejonowych tworzonych na obszarze danej prokuratury apelacyjnej, w tym znaczeniu, że właściwość miejscowa danej prokuratury apelacyjnej powinna obejmować wyłącznie gminy znajdujące się na obszarze właściwości sądu apelacyjnego odpowiadającego obszarowi właściwości tej prokuratury apelacyjnej.

Mając na uwadze, że określone w § 2, 3 i 5 rozporządzenia właściwości miejscowe Prokuratur Apelacyjnych w Białymstoku, Łodzi i w Warszawie, a w konsekwencji również obszary właściwości Prokuratur Okręgowych w Ostrołęce, Płocku i Elblągu oraz Prokuratury Rejonowej w Działdowie, nie odpowiadają obszarom właściwości odpowiednich sądów apelacyjnych (określonym w rozporządzeniu w sprawie właściwości sądów), należało uznać, iż rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur, w ww. zakresie, narusza inny przepis ustawy o prokuraturze niż przepis stanowiący upoważnienie ustawowe i traci w tym zakresie wymagany Konstytucją charakter aktu wykonawczego do wspomnianej ustawy. Dlatego też Trybunał orzekł o niezgodności zaskarżonych przepisów zarówno z art. 17 ust. 12 ustawy o prokuraturze, jak również z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji.

II. SKUTKI ORZECZENIA:

Przedmiotowy wyrok ma charakter zakresowy, tym samym nie zmieni samego brzmienia zakwestionowanych przepisów rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur. Ponadto, Trybunał Konstytucyjny odroczył termin utraty mocy obowiązującej, w zakresie wskazanym w sentencji wyroku, zakwestionowanych przepisów na 12 miesięcy od dnia wejścia w życie wyroku. Wskutek powyższego normy wywodzone z § 2, 3 oraz 5 rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur, w zakresie zakwestionowanym przez Trybunał, nie zostały dotychczas derogowane z systemu prawa i w dalszym ciągu w nim funkcjonują, nie wywołując negatywnych skutków dla właściwego funkcjonowania prokuratur, o których mowa w tych przepisach.

Jednakże należy podkreślić, że okoliczność odroczenia utraty mocy obowiązującej przez zakwestionowane przepisy nie oznacza, że powstały stan niekonstytucyjności może zostać utrzymany do upływu terminu odroczenia. Wręcz przeciwnie, stan ten powinien zostać usunięty tak szybko, jak jest to tylko możliwe. Nie można bowiem nie pamiętać, że funkcjonowanie prokuratury, wiąże się przede wszystkim z postępowaniami karnymi prowadzonymi lub nadzorowanymi przez prokuratorów, dla których kwestia właściwości miejscowej jednostek organizacyjnych prokuratury jest sprawą kluczową. Sytuacja, w której utrata mocy obowiązującej zakwestionowanych regulacji poprzedziłaby inicjatywę legislacyjną, zmierzającą do wykonania analizowanego wyroku, mogłaby wpłynąć niekorzystnie na funkcjonowanie jednostek prokuratury, o których mowa w zakwestionowanych przepisach rozporządzenia, a także budzić wątpliwości dotyczące legalności działania tych prokuratur.

III. WSKAZÓWKI DLA PRAWODAWCY:

Uzasadnienie wyroku Trybunału nie zawiera szczegółowych wskazówek natury legislacyjnej.

IV. WYKONANIE ORZECZENIA:

1. Potrzeba wykonania orzeczenia:

Z uwagi na odroczony termin derogacji z obowiązującego systemu prawa przepisów § 2, 3 oraz 5 rozporządzenia w sprawie właściwości prokuratur, w zakresie wskazanym w sentencji wyroku, istnieje pilna potrzeba podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do usunięcia stwierdzonego stanu niekonstytucyjności.

2. Podmiot właściwy w zakresie objętym orzeczeniem:

Minister Sprawiedliwości.

3. Etap prac nad projektem wykonującym orzeczenie:

Z informacji przedstawionych przez Ministra Sprawiedliwości wynika, że w chwili obecnej procedowany jest *projekt ustawy – Prawo o prokuraturze*, który przy piśmie z dnia 20 lutego 2014 r. został wniesiony do rozpatrzenia przez Radę Ministrów. Projekt ten w art. 40 § 1 przewiduje, że prokuraturę apelacyjną tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch prokuratur okręgowych, odpowiadającego obszarowi właściwości odpowiedniego sądu apelacyjnego. Odmienne ustalenie obszaru właściwości prokuratury apelacyjnej może nastąpić tylko wtedy, gdy przemawiają za tym szczególne względy organizacyjne związane

z zapewnieniem właściwego funkcjonowania jednostek organizacyjnych prokuratury, a także skuteczne zwalczanie przestępczości i sprawność postępowań.

Proponowane rozwiązanie, przewidując, że obszar właściwości prokuratury apelacyjnej powinien odpowiadać obszarowi właściwości odpowiedniego sądu apelacyjnego, w pewnym zakresie powtarza obowiązujące przepisy ustawy o prokuraturze. Nowym rozwiązaniem jest natomiast zagwarantowanie Ministrowi Sprawiedliwości możliwości odmiennego określenia obszaru właściwości prokuratury apelacyjnej, jeśli przemawiają za tym szczególne względy wskazane w tym przepisie.

Przepisy *projektu ustawy – Prawo o prokuraturze* upoważniają również Ministra Sprawiedliwości, aby w drodze rozporządzenia i po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego:

- 1) tworzył i znosił prokuratury apelacyjne, prokuratury okręgowe i prokuratury rejonowe oraz ośrodki zamiejscowe prokuratur okręgowych lub prokuratur rejonowych poza siedzibami tych jednostek organizacyjnych prokuratury,
- 2) ustalał siedziby i obszary właściwości prokuratur apelacyjnych, prokuratur okręgowych i prokuratur rejonowych oraz ośrodków zamiejscowych prokuratur okręgowych lub prokuratur rejonowych poza siedzibami tych jednostek organizacyjnych prokuratury – uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia właściwego funkcjonowania tych jednostek, obszar właściwości sądów powszechnych, podział administracyjny kraju oraz skuteczne zwalczanie przestępczości i sprawność postępowań (art. 40 § 4 projektu).

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z brzmieniem przytoczonego wyżej przepisu Minister Sprawiedliwości, wydając rozporządzenie na jego podstawie, winien mieć na względzie nie tylko obszar właściwości sądu apelacyjnego, ale również obszar właściwości wszystkich sądów powszechnych.

Procedowany równoległe z *projektem ustawy – Prawo o prokuraturze, projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze* przewiduje, że obydwa projekty wejdą w życie (z pewnymi wyjątkami) z dniem 1 stycznia 2015 r. Zatem z tym dniem zostanie uchylona ustawa o prokuraturze, a w konsekwencji utracą moc obowiązującą akty wykonawcze, co do których nie przewidziano ich czasowego utrzymania w mocy. Mając na uwadze, że art. 48 tego projektu nie przewiduje czasowego utrzymania w mocy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 17 ust. 13 ustawy o prokuraturze z dniem wejścia w życie procedowanego projektu ustawy (przy założeniu, że omawiane przepisy nie ulegną zmianie na etapie dalszych prac legislacyjnych) rozporządzenie w sprawie właściwości prokuratur również utraci moc obowiązującą, a kwestia potrzeby wykonania analizowanego wyroku zostanie skonsumowana.

Dodatkowo z uwagi na fakt, iż rozporządzenie tworzące jednostki organizacyjne prokuratury oraz określające obszar ich właściwości, jest bez wątpienia rozporządzeniem o znaczeniu podstawowym dla funkcjonowania ustawy o prokuraturze, wydaje się, że akt realizujący upoważnienie zawarte w art. 40 § 4 projektu powinien wejść w życie jednocześnie z samą ustawą.

Niezależnie od powyższego z dużą ostrożnością należy monitorować przebieg dalszych prac legislacyjnych nad *projektem ustawy – Prawo o prokuraturze*. Bowiem w przypadku, gdyby wejście w życie projektowanego aktu zostało znacząco odsunięte w czasie w stosunku do terminu przewidzianego w *projekcie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze*, wówczas konieczne będzie niezwłoczne przystąpienie do opracowania rozporządzenia zmieniającego, które wykonałoby analizowany wyrok przed 6 czerwca 2015 r.

WICEDYREKTOR
Departamentu Prawnego i Orzecznictwa
Wz. Oliwia Jolud
Joanna Knapińska

Sporządziła: A. Waszyńska

